Raadsvoorstel

Onderwerp **Zaakid**	Begrotingswijziging noodopvang Oekraïne 2022-030354
Auteur	Désirée Kluyver +31793468887 d.g.kluyver@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Directeur	E.C.R.H. Eijkelberg
Portefeuillehouder	Burgemeester Bezuijen
Medeverantwoordelijke(n)	Wethouder Paalvast Wethouder Ter Laak

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Programma 2 Samen leven en ondersteunen Programma 7 Inrichting van de stad
Eerdere besluitvorming	Raadsmemo 10 maart 2022 Raadsmemo 11 maart 2022 Raadsmemo 16 maart 2022 Raadsmemo 30 maart 2022 Raadsmemo 1 april 2022 Raadsmemo 7 april 2022
Samenvatting	De opgave voor de noodopvang is een acute opgave die de gemeentelijke organisatie voor een grote uitdaging heeft gesteld en nog steeds stelt. Daarmee worden aanzienlijke, veelal onvermijdelijke, kosten gemaakt. Via memo's bent u op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. In het raadsmemo van 7 april zijn de financiële aspecten toegelicht. Met voorliggend raadsvoorstel wordt de raad gevraagd in te stemmen met de begrotingswijziging inzake de noodopvang.
Bijlagen	1. Begrotingswijziging

Raadsbesluit (2022-030354)

Raadsvoorstel Begrotingswijziging noodopvang Oekraïne

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 april 2022

besluit

1. Voor het jaar 2022 een exploitatiebudget beschikbaar te stellen op programma 2 van € 2.566.500,- ten behoeve van de huisvesting, ondersteuning en leefgeld voor de vluchtelingen uit Oekraïne.
2. De kosten voor de noodopvang van Oekraïners te dekken uit de rijksbijdrage.
3. De uit dit besluit voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Over dit besluit geen referendum mogelijk te maken, omdat het een begrotingswijziging betreft. Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 19 april 2022

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Per memo is de raad op 7 april ’22 geïnformeerd over financiële gevolgen van de noodopvang van vluchtelingen uit Oekraïne.
De cijfers in dit raadsvoorstel zijn gebaseerd op kosten die nu in beeld zijn en soms al zijn gemaakt. Uitgangspunt voor de berekeningen is de huidige taakstelling van de Veiligheidsregio Haaglanden voor de opvang van allereerst 1.000 vluchtelingen en nog eens de opdracht voor 1.000 vluchtelingen. Voor Zoetermeer betekent dat, indicatief, in totaal 224 vluchtelingen worden opgevangen.
Vanuit de rijksoverheid is het uitgangspunt dat de kosten van de gemeenten voor de noodopvang worden vergoed.

Met voorliggend raadsvoorstel wordt de gemeenteraad gevraagd in te stemmen met de begrotingswijziging waarmee de middelen beschikbaar worden gesteld voor de dekking van de kosten van de noodopvang.

Beoogd effect
De noodopvang in Zoetermeer levert een bijdrage aan de acute vraag naar opvangplaatsen voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico’s

1. Voor het jaar 2022 een exploitatiebudget beschikbaar te stellen op programma 2 van € 2.566.500,- ten behoeve van de huisvesting, ondersteuning en leefgeld voor de vluchtelingen uit Oekraïne.
2. De kosten voor de noodopvang van Oekraïners te dekken uit de rijksbijdrage.
3. De uit dit besluit voortvloeiende begrotingswijziging vast te stellen.

Argumenten
1.1 De kosten die de gemeente maakt voor de noodopvang zijn nog niet opgenomen in de begroting.
De opgave om vluchtelingen op te vangen kwam door het begin van de oorlog in Oekraïne onverwacht op de gemeente af.

1.2 De opgave om vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen brengt onvermijdelijke kosten en verplichtingen met zich mee.
De realisatie en exploitatie van opvang van Oekraïners brengen kosten met zich mee voor gemeenten en veiligheidsregio’s. De kosten bestaan onder andere uit de gemeentelijke voorbereidingskosten en begeleidingskosten, de kosten van huisvesting, het leefgeld, kosten voor voorzieningen en de kosten voor arbeidsbemiddeling.
Naast de morele verplichting en de oproep van het kabinet is met de recente invoering (01-04-2022) van het staatsnoodrecht het bestuursorgaan burgemeester nu ook wettelijk verplicht vluchtelingen op te vangen. Het op zeer korte termijn regelen van huisvesting, noodzakelijke voorzieningen, leefgeld etc. brengt onvermijdelijke kosten met zich mee.

2.1 Het Rijk vergoed de kosten van de gemeenten.
Het kabinet vergoed van Rijkswege de kosten die gemaakt worden door gemeenten integraal. Over de wijze van vergoeden zijn nadere afspraken gemaakt. Hiertoe is de Handreiking Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) opgesteld. Het kabinet hanteert bij de vergoedingen het uitgangspunt dat de voorzieningen en rechten voor de vluchtelingen zoveel mogelijk

gelijkwaardig zijn aan de rechten en voorzieningen van personen die worden opgevangen via het reguliere asielproces.

2.2 Het kabinet hanteert bij de toekenning normbedragen.
Het kabinet heeft besloten te werken met een hybride financieringssystematiek. Het vertrekpunt van de financiering is: normkosten (een vast bedrag per gerealiseerde plek per dag) waar mogelijk, feitelijke kosten waar nodig. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft hiervoor een ministeriële regeling in afstemming met de VNG ontwikkeld. De normkosten worden gemonitord zodat duidelijk wordt of de voorziene vergoeding volstaat of naar boven moet worden bijgesteld. Omdat het nog onzeker is of alle kosten vergoed worden wordt voorgesteld om voor eventueel niet vergoede kosten te dekken vanuit de algemene bestemmingsreserve.

4.1 Het budgetrecht ligt bij de raad
De gemeenteraad is het bevoegd orgaan om het budget voor de kosten van de noodopvang toe te kennen en af te wegen dit op te nemen in de begroting.

Kanttekeningen
1.1 Het aantal vluchtelingen en de duur van hun verblijf is onzeker.
Het aantal vluchtelingen, de duur van de opvang is momenteel onzeker. Het kabinet houdt vooralsnog rekening met minimaal zes maanden maar dit kan langer duren naar mate het conflict langer duurt en de wederopbouw niet of in beperkte mate kan plaatsvinden.

3.1 Er is nog geen duidelijkheid over de hoogte van de vergoedingen die de rijksoverheid voor de opvang van vluchtelingen gaat verstrekken.
De onzekerheden over de hoogte van de inkomsten vanuit het rijk brengen het risico met zich mee dat achteraf blijkt dat bepaalde kosten niet zijn gedekt.

4.1 Begrotingswijziging is gebaseerd op een raming.
Daar de ontwikkelingen in de opgave elkaar snel opvolgen is het onmogelijk in deze fase een exacte raming van kosten voor de rest van het begrotingsjaar op te stellen. Onzeker is hoeveel vluchtelingen in totaal naar Nederland komen en hoe lang ze blijven.
Voorts wordt dit bemoeilijkt vanwege het gegeven dat voor Oekraïners andere regels gelden dan voor de reguliere vluchtelingen. Er worden momenteel geheel nieuwe werkprocessen ingericht (bijvoorbeeld voor de uitvoering van de leefgeldregeling) om de taken in verband met de vluchtelingenopvang adequaat uit te voeren.

Financiën
De kosten bestaan vooral uit kosten voor huisvesting, gemeentelijk voorbereidings- en begeleidingskosten, de kosten voor een vergoeding van het leefgeld en voorzieningen zoals begeleiding en onderwijs.
In onderstaande overzicht staan de belangrijkste kostenposten voor het begrotingsjaar 2022 op een rij. In het Raadsmemo 7 april 2022. is een nadere toelichting gegeven op de verschillende kostenposten.

Onderstaand overzicht is gebaseerd op kosten die nu in beeld zijn voor de taakstelling van de opvang vanuit de Veiligheidsregio Haaglanden.

Overzicht uitgaven en verplichtingen noodopvang vluchtelingen Oekraïne 2022.

	(Verwachte) kosten maart- dec 2022
Huisvesting	
Hotels 11 mrt – 15 april	€ 250.000
Bredewater huur inclusief voorzieningen voor 80 units vanaf 11 april (ca.160 pers) voor een periode van max. 18 maanden	€ 675.000
Vestia 20 appartementen (periode april – sept)	€ 143.000
Huisvesting sept- dec.(vervanging Vestia)	PM
Huisvesting voorzieningen (o.a. Onderwijs)	€ 50.000
Ondersteuning	
Vluchtelingenwerk, Piëzo, inzet Binnenbaan	€125.000
Leefgeld	
300 personen 224 + 76 in gastgezinnen (vanaf april 2022)	€ 823.500
Ambtelijke kosten	
Triage kosten Veiligheidsregio	PM
Inzet ambtenaren Zoetermeer	700.000
Totaal kosten 2022	**€ 2.766.500**

Deze kosten worden gedekt vanuit een decentralisatie-uitkering die via de algemene uitkering van het gemeentefonds wordt vergoed.
Zodra er meer duidelijkheid is over de inkomsten en aan de uitgavenkant informeert het college uw raad nader via tussenbericht en raadsvoorstellen.

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
Niet van toepassing.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Niet van toepassing.

Rapportage en evaluatie
Niet van toepassing.